

KARBON FİYATLANDIRMA GÜNDEMİ

AYIN ÖNEMLİ HABERLERİ

AB, ETS2 Sektörleri için Erken Karbonsuzlaşma Rehberi Yayınlandı

Avrupa Komisyonu, 9 Eylül 2025 tarihinde, 2027’de faaliyete geçecek olan Avrupa Birliği Emisyon Ticareti Sistemi’nin (ETS2) binalar, kara taşımacılığı ve küçük sanayi sektörlerinde erken dönemde karbon salınımını azaltmaya yönelik bir rehber yayınladı. Bu çalışma, üye devletlere adil ve etkili bir geçiş sağlamak amacıyla somut örnekler sunuyor. ETS2, AB’nin 2005 yılına kıyasla 2030 yılına kadar bu sektörlerde %42 emisyon azaltımı hedefleyen bir sistemdir. Sistem kapsamında tüm tahsisatlar açık artırma yoluyla satılacak ve elde edilen gelirler iklim ve sosyal önlemler için kullanılacaktır. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Avrupa Komisyonu)

BM İklim Değişikliği Sekreteri Simon Stiell, 22 Eylül 2025’te New York’ta düzenlenen “NY Climate Week” etkinliğinde yaptığı konuşmada, artık iklim politikasının ve süreçlerinin “gerçek ekonomiyle” daha sıkı bağ kurması gerektiğini söyledi. Paris Anlaşması’nın hedeflerine bağlılığın sürdürülmesi gerektiğini vurgulayan Stiell, iklim eylemini hızlandırmak için uygulamaya daha fazla odaklanılması ve finansman, teknoloji ve kapsayıcı karar alma mekanizmaları aracılığıyla tüm dünyaya fayda sağlanması gerektiğini belirtti. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: UNFCCC)

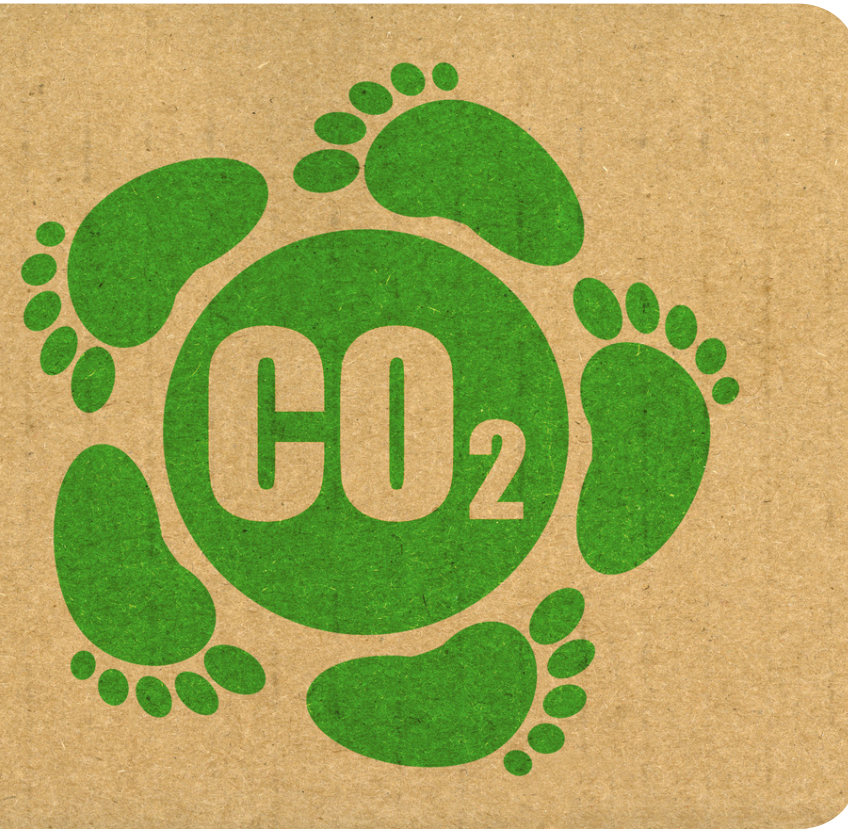
**Paris’e Sadık Kalınmalı,
COP30’da İklim Eylemi
Yeni Bir Döneme Girmeli**

>>> COP30'a Doğru Hız Kazanılıyor: Yaklaşık 100 Ülke Yeni İklim Hedeflerini Açıkladı

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı (UNFCCC) tarafından yapılan açıklamaya göre, COP30 öncesinde yaklaşık 100 ülke yeni ulusal iklim taahhütlerini (NDC'ler) ilan etti ya da revize etmeye karar verdi. Aralarında Çin gibi büyük salım yapan ülkelerin de bulunduğu bu devletler, tüm sektörleri kapsayan emisyon azaltım hedefleri, yenilenebilir enerji planları, metan emisyonlarının azaltılması stratejileri ve orman koruma programları gibi alanlarda somut adımlar vaat ediyor. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: UNFCCC)

>>> AB, Hava Yollarına Sürdürülebilir Havacılık Yakıtları İçin 100 Milyon Euro Destek Sağlıyor

Avrupa Komisyonu, 12 Eylül 2025 tarihinde, 2024 yılı için sürdürülebilir havacılık yakıtları (SAF) kullanımını teşvik etmek amacıyla AB Emisyon Ticaret Sistemi (ETS) kapsamında hava yolu şirketlerine yaklaşık 100 milyon Euro değerinde tahsisat ayırdı. Bu destek, 53 operatöre yaklaşık 1,3 milyon tahsisattan oluşuyor ve SAF kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik önemli bir adım olarak değerlendiriliyor. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Avrupa Komisyonu)

BM ve Etiyopya'dan Çağrı: COP30 Afrika İçin Somut Sonuçlar Üretilmeli

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Sekreteryası ile Etiyopya hükümeti, 8 Eylül'de başlayacak Afrika İklim Zirvesi öncesinde COP30'a güçlü ve net bir mesaj verilmesi gerektiğini vurguladı. Ortak açıklamada, Afrika'nın genç nüfusu, doğal kaynakları ve yenilenebilir enerji kapasitesiyle küresel iklim eylemlerinde büyük fırsatlar sunduğu ancak bu potansiyelin yalnızca küçük bir kısmının hayata geçirilebildiği ifade edildi. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: UNFCCC)

>>> Yüksek Bütünlüklü Karbon Piyasaları Artık İklim Eylemi Araç Setinde Güçlü Bir Araçtır

ICVCM, gönüllü karbon piyasasında güvenilirliği artırmak için Core Carbon Principles (CCP) standardını geliştirmiştir. Bu kapsamda bugüne kadar 48 milyon CCP etiketli karbon kredisi onaylanmış ve bu miktar İsveç'in yıllık emisyonlarına eşdeğer hale gelmiştir. CCP etiketli krediler piyasada %25'e varan fiyat primi ile işlem görerek yatırımcıları kaliteye yönlendirmiştir. ICVCM'nin bağımsız uzman grubu, farklı standart kurumlarının geliştirdiği projeleri inceleyerek şimdiye kadar 28 metodolojiyi CCP uyumlu olarak kabul etmiştir. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: ICVCM)

Merkezi Bankaların İklim İletişiminin Yeşil Tahviller Üzerindeki Etkisi

Uluslararası Para Fonu (IMF) tarafından yayımlanan bu araştırma, merkez bankalarının iklim değişikliği konusundaki iletişimlerinin şirket finansal kararları üzerindeki etkisini inceliyor. Araştırma sonucuna göre, merkez bankalarının iklim politikaları, risk ve fırsatlarına dair daha aktif ve daha açık iletişimde bulunmaları, yeşil tahvil ihracatlarında (green bonds) artışla ilişkilendiriliyor. Etki özellikle ticari bankalar, iklim iletişimini dikkatle izleyen şirketler ve iklim şoklarına karşı hassas sektörlerde güçlü biçimde gözlemleniyor. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: IMF)

Karbon Fiyatlandırması Ve Karmaşıklığı: Sektör Uzmanlarından Önemli Bilgiler

Karbon kredileri piyasasında kalite, şeffaflık ve fark yaratan “ek faydalar” (co-benefits) giderek daha fazla değer görüyor. Alıcılar, yalnızca karbon etkisi olan projeler yerine sosyal ve çevresel ek yararlar sağlayan projelere daha yüksek fiyatlar ödemeye istekli hale geliyor. Profesyonel sektörlerde, yenilenebilir enerji kredilerine yönelim azalırken, biyolojik çözümler ve topluluk/ev bazlı projelere (örneğin temiz pişirme ocakları gibi) olan talep artıyor. Piyasadaki düzenleyici çerçeveler ve gönüllü karbon piyasaları (voluntary carbon markets) ile zorunlu düzenlemeli (compliance) sistemlerin birbirine yaklaşması öne çıkıyor; bu birleşme, karbon kredilerinin uygunluk kriterlerini, maliyet-yapısını ve değerini etkiliyor. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Sylvera)

Afrika'daki Yüksek Bütünlüklü Karbon Projeleri, Topluluklar İçin Olumlu Etkileri Nasıl En Üst Düzeye Çıkarabilir?

Afrika'daki yüksek bütünlüklü karbon projeleri, yerel topluluklara ve doğaya somut faydalar sağlayabilir. İklim ve kalkınma finansmanı yetersizliğini azaltmak için karbon piyasası, yerel projelere kaynak aktarımı imkânı sunabilir. 2024'te alıcıların yaklaşık %40'ı güvenilir kredilere yönelmiş durumda; bu krediler ton başına 0,60 ile 10 USD arasında primle işlem görmekte, medyan fiyat farkı yaklaşık 2,30 USD seviyesinde seyretmektedir. CCP / CORSIA uyumlu “emekliye ayırma (retire)” işlemlerinin payı 2021'de ~%29 iken 2024'te %50'ye yaklaşmıştır. Projeler, şeffaflık, fayda paylaşımı, biyolojik çeşitlilik koruması, topluluk katılımı ve FPIC (önüşlemleri bilgilendirilmiş onay) ilkeleri üzerine yapılandırılmalıdır. Şu ana kadar 28 metodoloji CCP onayı almış olup yaklaşık 48 milyon ton karbondioksit azaltımı / emisyon ortadan kaldırımı bu metodolojilerle ilişkilendirilmiştir. Afrika'da özellikle temiz pişirme teknolojileri, ormancılık, agroforestry, REDD+, yenilenebilir enerji, toprak karbonu ve atık metan yönetimi projeleri ön plana çıkmaktadır. Bu projeler, topluluklara daha fazla kaynak ve karar gücü getirerek yerel kalkınmayı destekleyebilir. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: ICVCM)

➤➤➤ Karbon Giderimini Dayanıklı Kılan Nedir? Dayanıklı CDR Projelerinin Arkasındaki Bilim

Karbon Giderme (CDR) projeleri arasında “dayanıklılık” (durability / permanence) en kritik kavramlardan biri hâline geliyor; çünkü karbon ne kadar uzun süre atmosfer dışında tutulursa iklim üzerindeki etkisi o kadar kalıcı olur. Sylvera, bu yazısında “dayanıklı CDR”nin ne anlama geldiğini, hangi teknolojilerin bu özelliği sağlayabileceğini ve yatırımcıların nelere dikkat etmesi gerektiğini ele alıyor. İlk olarak, dayanıklılığın bir spektrum olduğu vurgulanıyor: bazı yöntemler karbonu yıllar-on yıllar depolarken (örneğin doğaya dayalı çözümler), bazıları yüzyıllar ya da binlerce yıl tutulabilecek şekillere (jeolojik depolama, mineralizasyon vb.) ulaşabiliyor. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Sylvera)

➤➤➤ Yüksek Bütünlüklü Karbon Piyasaları: Afrika Ülkeleri İçin Fırsat

Afrika ülkeleri iklim krizinden doğrudan etkilenirken, karbon piyasalarında yüksek bütünlük standartlarıyla finansman çekme fırsatı yakalayabilmektedir. Makaleye göre, gönüllü karbon piyasası özel yatırımı çekerek istihdam yaratabilir, geçim kaynaklarını iyileştirebilir ve ulusal iklim hedeflerine (NDC) katkıda bulunabilir. Core Carbon Principles (CCP) gibi bilim temelli kalite kriterleri, projelerin güvenilirliğini artırmakta ve alıcıların güvenle yatırım yapmasını sağlamaktadır. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: ICVCM)

➤➤➤ Kaliforniya, Karbon Ticaret Programını 2045’e Uzattı

Kaliforniya Eyalet Meclisi, karbon ticaret programını 2045 yılına kadar uzatan yasaları kabul etti. Programın adı “cap-and-invest” olarak değiştirilecek ve fiyat istikrarı için önlemler alınacak. Karbon dengeleme kullanım oranı %6 ile sınırlandırılacak. Program gelirleri temiz ulaşım, orman yangınlarıyla mücadele, tarım ve temiz enerji projelerine yönlendirilecek; yüksek hızlı demir yolu projesine de yıllık 1 milyar dolar ayrılacak. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Argus Media)

➤➤➤ EEX Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) Referans Fiyatı Artık EEX Group DataSource Ürünlerinde Mevcut

EEX, ithalatlara yönelik karbon maliyetinde şeffaflık sağlamak amacıyla SKDM Referans Fiyatını piyasaya sundu. Bu fiyat, haftalık olarak Cuma günleri hesaplanıp yayımlanıyor ve EEX'te gerçekleştirilen EUA Birincil Açık Artırmalarının ağırlıklı ortalaması üzerinden belirleniyor. CBAM Referans Fiyatı, yalnızca Euro değil, AB'nin önemli ticaret ortaklarını yansıtan ek para birimlerinde de sunuluyor. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: EEX)

Verra ve Dominik Cumhuriyeti, Ülkedeki Karbon Piyasalarının Rolünü Güçlendirecek

Verra, Dominik Cumhuriyeti İklim Değişikliği ve Karbon Piyasası Ulusal Konseyi (CNCCMC) ile bir Mutabakat Zaptı (MoU) imzaladı. Bu anlaşma kapsamında karbon piyasaları üzerine eğitim ve bilgi paylaşımı sağlanacak, Verra'nın VCS Programının rolü değerlendirilecek ve Paris Anlaşması'nın 6.2 Maddesi uyarınca yerel VCS kredilerinin ITMO olarak potansiyel kullanımı konusunda, Dominik Cumhuriyeti'nin İsveç ile yürüttüğü ikili iş birliği bağlamında görüşmeler başlatılacak. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Verra)

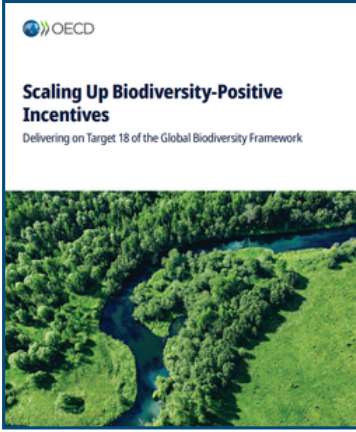
Verra, Dijitalleştirilmiş Pirinç Metodolojisini Yayımladı

Verra, dijitalleşme girişimi kapsamında, pirinç metodolojisi VM0051 "Pirinç Üretim Sistemlerinde İyileştirilmiş Yönetim" v1.0'ı Verra Proje Hub üzerinde dijital formatta yayımladı. Bu adım, proje kayıt süreçlerini kolaylaştırırken aynı zamanda dijitalleştirilen VCS metodolojilerinin toplam sayısını 22'ye çıkardı. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: Verra)

➤➤➤ EEX, Baltık-Fin Gaz Piyasalarını Başarıyla Başlattı

10 Eylül 2025'te, Avrupa Enerji Borsası (EEX), hem spot hem de türev işlemleri kapsayan yeni Baltık-Fin gaz piyasası ürünlerinin başarılı bir şekilde başlatıldığını duyurdu; ilk günde 19.366 MWh işlem görürken, ilk işlem Alexela ve AJ Power Gas tarafından gerçekleştirildi. Haberin devamına [buradan](#) ulaşabilirsiniz. (Kaynak: EEX)

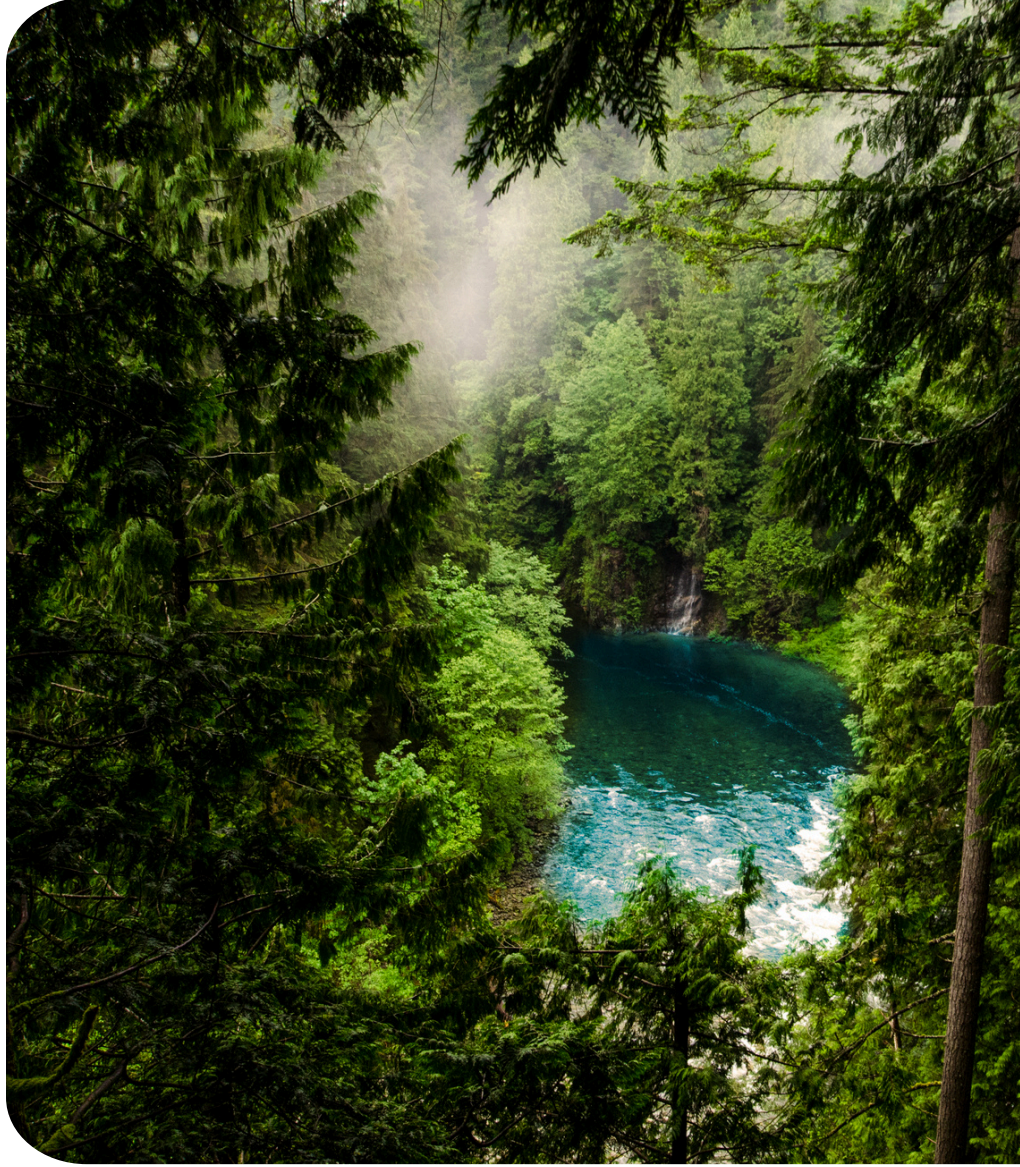
YAYINLAR

**Biyoçeşitlilik-Olumlu
Teşviklerin Artırılması**

**İklim Sorumluluğu
Çerçevesi**

ETKİNLİKLER

1-3 Ekim - İstanbul

Karşılık Önlemlerinin Uygulanmasının Etkileri Hakkında Katowice Komitesi'nin On Üçüncü Toplantısı

9 Ekim - Online

Gençlik ve İklim Finansmanı: Batı ve Orta Afrika'da Gençlerin Öncülük Ettiği İklim Eylemi için Finansmanın Önünü Açmak

13-14 Ekim - Online

Metodolojik Uzmanlar Paneli'nin 9. Toplantısı

6-10 Ekim - Bonn, Almanya

Madde 6.4 Denetim Organı'nın 18. Toplantısı

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

**İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
BAŞKANLIĞI**